

# ענין ב ענין

כס"ד | בטאון להבנה אופטימית בנושאי הראיה והיראה | גיליון מס' 7 | סבת תשע"ב



## דבר העורך

כיון שראו יוונים, שאין ישראל מרגישין בגודותיהם, עמדו וגזרו עליהם גזרה מרה ועבודה, שלא תיכנס כלל לילה ראשון אלא אצל ההגמון שבמקום. כיון ששמעו ישראל, רפו ידיהם ותשש כחם, ונמנעו מלארש, והיו גנות ישראל בגרות ומוקינות כשדן בתולדות, ונתקיים עליהם (איכה, א', ד') "בתולדותיה נגות והיא מר לה". ונהגו ברבר זה שלש שנים ושמונה חדשים עד שבא מעשה של חנה בת מתתיהו כהן גדול, ונשאת לבן חשמונאי,

ואלעזר היה שמו, כיון שהגיע יום שמחתה הושיבה באפריזן. וכשהגיע זמן הסעודה נתקבצו כל גדולי ישראל לכבוד מרתיה וחשמונאי, שלא היו באותו הדור גדולים מרם. ולא יכלו להסתירה מפני שהיה אביה חשוב למלכות, וכיון שהרגיש המלך שהגמון לפגום אותה, ואביה וכל זקני ישראל יושבין על השולחן, וכיון ששמעה השלח המלך שבשילה, הידרה בועתה אמרה, אם אני הורלכת עכשיו אצל אותו ערל, יפגום אותי, ויאמרו גנות ישראל, וכי אנתנו טובות מבתו של חשמונאי שפגם אותה והגמון, ונמצא שם שמים מתחיל על ידי, מוטב לי למות ואל יתחיל שם שמים על ידי. מה עשתה, מסרה ועצמה להריגה, ועמדה והפשיטה בגדי כשרטייה, ולבשה סמרטוטים, ונטלה

כוס וקיתון של יין בידה, והיתה משקה לבני המסיבה, וכשהיו ישראל רואין אותה, היו מתביישים וכובשין פניהם בקרקע, והיו אומרים לה, בתו של כהן גדול מה תעשי. והיו אביה ואמה מתביישים מפני בני המסיבה. מיד הרימה קולה בבכיה, ואמרה להן, אי צדיקים בני צדיקים, חסידים בני חסידים, אהם מתביישין ממני מפני שלבשתי סמרטוטים, ואין אתם מתביישין מהקביה, שאתם רוצים למסור אותי ביד ערל וטמא לטמא אותי. לא יש לכם ללמוד משמעון ולוי אחי דינה, שלא היו אלא שנים, וקצאו לאחותם, והרגו כרד כשכם, ומסרו עצמן על יחוד של מקום, ועודם ולא הכלימם. ואתם חמשה אחים, יהודה, יוחנן, יונתן, שמעון ואלעזר, פרחי כהונה יותר ממאתים בחור, שימו בטחונכם על המקום, והוא יעזור אתכם שנאמר (שי"א י"ד ו') "כי אין להי מעצור להושיעי וגו'. פתחה פיה בבכיה ואמרה, רבוננו של עולם, אם לא תחוס עלינו, חוס על קרובת שמך הגבר שנקרא עלינו, ונקום היום נקמתנו. באותה שעה נתקנאו אחיה ואמרו, באו וניטול עצה במה נעשה. ונטלו עצה זה מזה, ואמרו, באו ונקח אחותנו ונחליכנה אצל המלך הגדול, ונאמר לו, אחותנו בת כהן הגדול, ואין בכל ישראל גדול מאבינו, והאינו שלא תלין אחותנו עם ההגמון, ואל עם המלך, שהוא גדול כמותנו, ונכנסנו עליו ונהרגנו, ונצא ונתחיל בעבדיו ובשרי, והשם יעזורנו וישגבנו. ונטלו עצה וגו', ועשה להם הקביה תשועה גדולה, ושמעו בת קול מבית קודש הקדשים, כל ישראל נצחו כוליה [נטליה] באנשוכיה, כן עשה המקום ישועה בימינו אמן.]



## הגור והפאנות

כלל ישראל סבל מגזירות היוונים זמן רב. אך ברגע שהגיעה הגזירה של שבת הנהונה, הנהנים הלויים אשר הובדלו לעבוד את ה', לשרת ולברך בשמו ולהורות לבני ישראל כל ריב וכל נגע אז פרצה המהפכה. אז יצאו החשמונאים הקנאים לשם ה' בחרב ובחנית לנצח על מלאכת בית ה'. המרד פרץ כאשר נגע צר באישיו, בשבת לוי המקודש לה'.

אנו נמצאים בזמן ש'מהפכה' הינה מילה מאוד אופנתית. ממהפכת האיבי הערבי שהתחילה בתוניסיה הנידחת, עבור לטריפולי בלב לבית הנפט ביבשת אפריקה, דרך מצרים בכיכר תחריר. ומשם צפונה לארצו של אסד הערפי הטובח בעמו ללא רחם, והאופנה כבר הרחיקה למוסקבה ברוסיה הצפונית 'הקפואה' המתגעגעת למהפכת אוקטובר 1917. הכל הנפר ומתהפך, כדור הארץ סוער ורק אנו בארצנו הקטנה שכמעט לא נראית על פני הגלובוס, שלווים ושקטים כאילו לא נוגע אלינו כלום. יסו לזעזע אותנו במחאת הקוטג' והאוהלים, אך היהודים הממלחים הבינו מהר שהכל ביזנס'. והמושחתים שמסביבנו שבראש הפירמידה עדיין שורדים, עוד ועדת מומחים ומכבסת הביוקרטיה תכנס גם את טרנטנובר.

וכל ילד קטן שואל? וכי לא הגיע הזמן שגם פה תתחולל מהפכה? לנו לא מגיע? אנו מתכוונים למהפכה האמיתית. מהפכה נגד הסטרא אחרא וכל גרורותיו. שנים שהוא מחטיא הורס ומחריב כל חלקה טובה. מחלוקות, ופלגנות, שקרים ותככים, המכשירים - המפסילים, חוסר צניעות והרס הקדושה, ועולם כמנהגו נוהג, חוצפא יסגי ואין דורש ומבקש.

אך ברגע שגזר השטן על כל בן תורה שעוסק בתורה שיפגם מהאינטרנט תחילה... כאשר הגזירה מגיעה לשבת לוי - בני הישיבות והכוללים - כאן צריכה לקום מהפיכה. רעידת אדמה, ככר תחריר קטן עלינו. איך אפשר לעבור לסדר היום כאשר בני תורה נופלים ונשרפים ברשת. זו מהפכה שצריכה להתחיל מלמטה, מאתנו הסובלים ונאנקים תחת משטרו של הסי"מ. כל אחד צריך לקום ולזעוק זעקה גדולה ומרה כדי שהוא עצמו לא יפגע, כדי שהוא ינצל ממשרפות האינטרנט המגיעים לכל צורב דרך האלחוט. כדי שאשתו בניו ובנותיו ישארו שלו, והוא עצמו ישאר שילן לקבה' ולמשפחתו וד"ל. מי ינקום את דמם של כל הנכרתיים בשואה זו? הצי"ל! שרופי כבשני האינטרנט מאשימים את עצמם, אך גם אותנו, אלו שעדיין לא נשלחו בטרנספורט לעבר המשרפות, שנקים קול זעקה. מה עלינו לעשות בדור שיש לכל אחד מתוך חמש אנשים 'הרג ואל יעבור' לצורכי פרנסה בעבודה? גם באושוויץ היה כתוב בכניסה "העבודה משחררת"... כל אחד יפנה אל אלו שמעליו. למה שותקים? לפני שח"ו יהיה מאוחר ורק נוכל לזעוק "קראתי ואין עונה" כר' חיים דוב ויסמנדאל זצוק"ל בשעתו.

בימי החנוכה ימים אשר מעט מן האור דחה הרבה מן החושך, והאיכות נצחה את הכמות עלינו לצאת במלחמת קודש נגד עצמנו, נגד היפת ששוכן באהלי שם. ויהי' שיתקיים בנו הפסוק "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד" (וצפניה ג, טו). במהרה בימינו אמן.

מחבר פנימי ואח  
למורה איני, בצורק

## בפתח הגליון

"הצדיק אבר ואין איש שם על לב, ואנשי חסד נאספים באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק"

"דודי ירד לגנו - ללקוט שושנים". השושנים שנקטפו בחפז מתחילת שנה זו תשע"ב: רבי מנשה קליין זצ"ל, גאב"ד אונגוואר - ער"ה התשע"ב. רבי גדליה אייזמן זצ"ל, משגיח ישיבת קול תורה - ג' תשרי. רבי לייב בארון זצ"ל, ראש ישיבת מונטריאל - ד' תשרי. רבי משה גפן זצ"ל, מראש ישיבת חדרה - י"א תשרי. הרבנית קנייסקי ז"ל - י"ז תשרי. רבי דן אונגרשער זצ"ל, ראש ישיבת בית מדרש עליון - ג' חשוון. רבי דוב שוורצמן זצ"ל, ראש ישיבת בית התלמוד - י' חשוון. רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר - י"א חשוון.

אוי להם לספינות שאבדו קרבינטן. ומשכל כך הרבה קרבינטים נפטרים תוך 50 יום, לא מספיק לומר אוי. הקב"ה מדבר איתנו בני הישיבות, כאשר הקב"ה סילק את הראשים, "קול ה' שובר ארזים וישבר ה' את ארזי הלבנון". וקשה סילוקן כשריפת בית אלוקינו. ונלקחו מאיתנו בחפז האהובים והנחמדים ביותר.

אין נראית ישיבת חדרה המעטירה ללא הגאון ר' משה גפן זצוק"ל, שכל תלמידיו במשך כ-25 שנים שתו בצמא את דבריו בהיות דברי התורה מתוקים בפיו והצק חן בשפתותיו? אין נראית ישיבת מיר האדירה על כל אנפיה, קבוצתיה, חבורותיה, מתוהם ארעא במקלט ועד רום קיעא בעזרות נשים וב"מטוס" ללא מרן הגר"צ פיינקא זצוק"ל שאהב באהבת עולם ואהבה רבה כל א' מתלמידיו וכטובת עין המפליגה שלו האדיר והרחיב את גבולות התורה עד בלי די, שביולב נדיר של תורה מידות מוסר ויר"ש? וכולם השיבו לו אהבה כמים הפנים לפנים.

אין נראית העיר בני ברק עם פטירת הרבנית הצדקנית אשר חבר כחבר הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה. כאשר אלפי נשים ובנות ראות בה חזות הכל בדבר עצה ותושיה, מששן לחם ומים וכל מדה נכונה. ואחר כל ההספדים השבעה והשלושים והחיים חוזרים למסלולם.

נציין שתי חובנות שלענ"ד צריך לתת עליהן את הדעת מפטירתו של מרן הגר"צ פינקל.

**א. ברוב אונים ואמיץ כת.** ראש הישיבה היה מעמודי עולם, לא רק בתורתו וגאונותו ונתינתו, אלא גם ובמיוחד בקני התורה של "קבלת הייסורים". מי יודע כמה ייסורים סחכנו, כמה הגין עלינו צדיק יסוד עולם בייסוריו 25 שנה. אך כאשר נפטר וש"ק חיים לכל חי, השאיר לנו את האפשרות לגעת בקצות דרכיו, ויודע מהיערות דבש שאחר פטירת הצדיק, אפשר לזכות במעלותיו.

עלינו ללקוט פיורים מקנין תורה זה. להתאמץ יותר, להתגבר יותר ולהתייטר יותר במסור ה'. לא צריך לחפש ייסורים. אשרי הגבר אשר תיטרנוק ומתורתך תלמדנו - אשרי הגבר שייסוריו באים לו מן התורה, מלימוד התורה, משמירת העיניים, ומתאמצות טיפה יותר מן הרגיל. לעילוי נשמתו ונשמת מרן זצ"ל להבדיל בין חיים לחיים.

**ב. כבוד המת.** פונים אנו בזאת לחברא קדישא די בכל אתר ואתר.

בכל לוויה של גדול בישראל, שלא תהיה בעז"ה, יש להכריז ג' הכרזות לפני שורת ההספדים:

אמי שלא טבל, לא יגע במיטה.

בבנים נכדים וצאצאים, לא יוצאים אחר המיטה [מנהג ירושלים].

גאיפונים ומכשירים טמאים לא יוצאים ללויה ובלויה. היש לך לנגע לרש יותר גדול מזה. לעמוד בד' אמותיו של נפטר צדיק וקדוש עם טלזיזה ביד, עם כלי שהוא היפך הגמור ממה ש'צדיקים במיתתם קרויים חיים', היו רוצים שיהיה בזמן פטירתם לידם. מי יודע כמה מזיקין שדים ילדים מסתובבים סביב מכשיר אנד כזה, שגם שטלת ילדים אחרי הלוויה לא מועילה אחד כלום. תקנו את התקנה הזו עכשיו לפני שיגידו שזו גזירה שאין צאיבור יכול לעמוד בה. בלויה יש התעוררות לת מפילו חילוני שם כפה. אל תהססו. מחברא קדישא מפחדו ויהי' שיבולע החטא - המתו לנצח בב"א.

# ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל. שיחת הפלאפונים הידועה / כסלו, תשס"ה

**יציאת מתינתו בן יחנן כחן גדול חשמונאי ובניו כשעמדה מלכותו יון הרשעה על עמך ישראל.** מה היתה כוונתם? דבר אחד! להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, זה מה שיון רצו. וזה כל תכליתם, להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך.

אנו במידה מסוימת עומדים ממש בכזה מצב: יון. מי זה יון? איפה יון של זמננו? זה הרחוב, זה העולם, זהו היון של היום. ומה רוצה העולם? מה רוצה הרחוב? להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך!

אם נתבונן וניוכח שאנו כעת גם במצב זה "שעמדה מלכותו יון הרשעה על עמך ישראל", ויחיה לנו ברור שיזה ממש המצב, אז יש מה לחשוב לפעול ולתקן. מי שלא מבין שיון חונקת אותנו, שהרחוב נכנס לנו לתוך ביהמ"ד, ואין לו את ההכרה הזו, לא יעשה כלום לתיקון מצבו, וגם לא יוכל לעשות.

אנתנו צריכים להכיר בזה שהרחוב זה יון, שהעולם כולו זה יון, ורצונם דבר אחד, להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך. אם נכיר בזאת אז יש תקוה, אז יש אפשרות להלחם ולניצח, אך אם לא נכיר לא נגיע לשום דבר.

הרמב"ם סוף הלכות איסורי ביאה כותב "תירה מכל זאת אמרו יפנה עינמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה".

פנוי מחכמה זה מביא ליצר הרע, זה מביא לעבירות.

מה זה לב פנוי מן החכמה? הגמי בחגיגה "כל הפוסק מד"ת ועוסק בדברי שיחה מאכילים אותו גחלי רתמים". ובמס' אבות א"י "זהרי זה מתחייב בנפשו". לא אדבר הרבה צריך לדבר למעשה.

כואב לי, כואב לי מאוד. מצד אחד יש בני תורה, בני ישיבות שמונחים בלימוד, לומדים בהתמדה, אין שום קטרוג. אבל לא יכול להיות כזה מצב...

זה מאוס עלי לראות בחור או אברך הולך ומסתובב עם הקופסא הקטנה ליד האוזן. זה מאוס. זה הרבה יותר גרוע מכפסיק ממשנתו. הרבה יותר גרוע מפוסק מד"ת ועוסק בשיחה.

אדבר יותר פתוח. הסתפקתי מה לומר. מצד א' צריך לומר חומר הדין עד הסוף. מצד שני לומר דבר שאינו נשמע, שלא יקיימו, זה יותר גרוע. אז מה אוכל לדבר? הידיים שלי קטורות, הלשון שלי קטורה, מה אומר לכם? מה אעשה? אתם קושרים לי את הידיים ואת הלשון. מה עלי לומר?

חשבת שיש טכניקה לבית המדרש היום, אראה אם היציבור רוצה לשמוע, אם מישחו רוצה לעשות משהו. ב"ה רואים שהיציבור צמאים לעשות, מחכים לעשות מה שאפשר. ודאי שאפשר לעשות, עיני הדור גדולי ישראל רוצים לעשות. אם רוצים ודאי אפשר לעשות ולתקן, אין שום דבר שאדם לוקח אחריות על עינמו ולא מיליח לעשות. מדובר פה על מצב של ביטול תורה בפרהסיא! מדובר פה, על כל צורתו של בן תורה! מדובר פה בסכנת נפשות של לב הטחור של תלמידי הישיבה! מדובר פה, על מצב של הדרדרות בתורה ויראת שמים! מדובר פה בהרגל חדש, בהרגל שכל דבר קטן וכל פטפט טפשי יוציא את הלומד מן הגמרא! מדובר פה, מבחורים שנופלים ברחמינות, בחורים שלנו, בנים שלנו. איך אפשר לשתוק?

אין שום תירוץ להצדיק את המכשיר הזה. ובמיוחד אם הוא מחובר לצרכים טמאים ביותר.

יש עוד ענין. במוצי"ש היה אסיפת גדולי התורה, זקני הדור, כל גדולי ראשי הישיבות, כל מרביצי התורה שבדור, כולם יצאו בכל התוקף נגד הפלאפונים. כולם צעקו נגד הכלי הזה.

ולי מאוד כאב, אולי לא שמתי לב, אך לא ראיתי שזה נגע ללבנו, לא מזיז לאף אחד. גדולי הדור צועקים כולם פה אחד ואנו שותקים?

ואיך אני רואה ששותקים? ראיתי תלמידים שהולכים עם הקופסא ביד לעיני כל העם בפרהסיא! איך עושים כך? אם זה היה מזיז לנו לא היו

מסתובבים עם זה בגלוי כל אחד היה צריך להכנס אלי הביתה ולהניח על השולחן את המכשיר שלו. למה מחכים? שיתלקו מאיתנו עוד אנשים? עוד בני תורה? כל אחד היה צריך לזרוק את המכשיר שלו! נראה לי שזה הקידוש השם הגדול ביותר אם היום נקבל על עינמנו כמה קבלות. זה כואב... זה כואב מאוד!

א. בביהמ"ד, הם מלחזק! לא בגלוי, לא בסתר. לא על החגורה, לא ביד ולא עליו. בביהמ"ד זה אסור לגמרי. זה יש לי כח לאסור! בסדרים זה אסור בנגיעה איסור גמור. זה גם יש לי כח לאסור. מה שנוגע כלפי הישיבה אין שום ויתור. שלא ימצא בבתי מדרשות, שלא ימצא בין כתלי בניני הישיבה. ושאיך יעורר את חבריו אם רואה שנכנס בין כתלי בניני הישיבה עם הכלי הזה, ירחיק אותו ויעורר ויוכיח על כך אם רואה את הכלי הזה נכנס בדי אמות שלנו.

ואני מבקש רחמים, שבאנו בכזה מצב שצריך לדבר על ענינים כאלו. רבון כל העולמים רחם עלינו.

ב. זה אני יודע אם יש לי כח לאסור, אך גדולי הדור אמרו מה שהם חושבים ופסקו את פסקם, שכלי זה כלי משחית אסור לבחור להחזיק כלל, בחור שהוא ירא שמים אסור לו להחזיק את הכלי הזה בכלל אפי' בחדרי חדרים, ואולי כ"ש בחדרי חדרים. אם רוצים לקדש שם שמים, היום הזה מגדול ועד קטן, מי שיש לו רבנית ומי שאין לו, ואי"ה כולם יזכו לנשים כשרות, שיפרשו מהכלי הזה.

זה מפריע לי כשאני מסתכל מהחלון או כשאני יוצא לפעמים החוצה ורואה אברכים ובחורים שמסתובבים הלוך וחזור ומדברים דברים בטלים. אין שום תירוץ ויש עינות להכל.

בחורים יקרים, בחורים אהובים. הצילו! הצילו! תזרקו את הכלי המשחית הזה מקרבינו. קדשו שם שמים! גם מי שהוריו מתקשרים מאמריקה לכאן או אפי' לפני לידה יש עינות. אם רוצים אפשר, וכמו שהתחלתי שאם יודעים שמונחים כאן את יון הרשעה, יעשו כל מה שאפשר ללא שום תירוצים!



צלם בהיכל • ו"קרה היא מכה"ג שנכנס לפני ולפנים".



צלם אלוקים • העמל ברחוב העמלים

שיחה זו שנאמרה מנהמת ליבו של מרן רה"י זצוק"ל לפני מס' שנים, על אף ירידת הדורות עדיין מהדהדת בהיכלי התורה ובליבות השומעים. וכיון שהצדיקים מסתלקין בעוון הדור, מי יודע אם ידינו לא שפכו וכו'.

מה שברור שעלינו לחזק בקרינתו את חומות ההתבדלות, מכל יפיותו של יפת הרוצה לשכון באהלי שם ולכל כלי ההתיינות החודרים למחנינו אף אחר ניצחון החשמונאים. המלחמה עדיין בעיצומה, לא רק בחנוכה. כל השנה, כל החיים. אשרי הישיבות שעדיין עומדים על המשמר ללא שום ויתור וללא שום כניעה לירידת הדורות. ואחריות הכלל מוטלת על כל פרט ופרט, שלא לפרוץ את חומות מגדלי, ושלא יסמאו השמיים. וברור שהמקומות הפתוחים - וכשאיפת משורי "התקווה" להיות בחור פתוח בארצנו, ארץ ציון וירושלים - שמעלימים עין, שמוותרים, שמתגמשים, הם צריכים לטפל בבעיות חמורות יותר. עלינו להתאזר ברוח קרבית של מסירות נפש. המצביא-המפקד העליון נהרג, ועל החיילים להמשיך את המלחמה במקומו. כל חייל הופך לאחד חלקי 3000 מראש הישיבה עצמו. ראש הישיבה קורא לנו "מי לה" אלי" להושיב ישיבה על קברו. ישיבה - ולא פקולטה חרדית לתלמוד. לשמר במסירות נפש את פך השמן הטהור שבתוך כל אחד ואחד, שלא יסמא מהרוח היונית שבחוצות. לא מספיק להיות חלקי תורתך לנצח את הדמים. צריכים להיות גם טהורים וצדיקים.

## מדוע נחת כאן פרופסור מקס?

הרב יעקב (קובי) לוי

מבוסס על סיפור אמיתי

התלמידים משקיעים עצמם בכבשונה של תורה, אני מרגיש שאני קוטף פירות טובים."

כך פתח הרב דיסקין את השיחה. הבחורים החליפו ביניהם מבטים משתאים כאומרים "מה, האם זה הזמן להשתבח בנטיעות הישיבתיות? זו שיחה שמתאימה יותר לסוף זמן, או לשבע ברכות של אחד הבוגרים יש בה אפילו ריח של הספד, השם ישמור..."

"אודה ולא אבוש..." הרים הרב קולו "יראת שמים טהורה, אמיתית, מזוככת, איננה הצד החזק של דורנו. ואינני חלילה מעביר ביקורת, בתוך עמי אני יושב, אך כשאנו באים חשבון עם עצמנו, אזי לעתים אנחנו מעגלים פינות, עוצמים עיניים, עושים את עצמינו רואים ואינם נראים ונפלים בעבירות קטנות כגדולות, שנובעות מסדקים עבים בחומת יראת-השמים שלנו. וכל צדיק בוודאי מכיר היטב את נפש בהמתו... ואינני מקנטר חלילה, כי הלאו בהמתי היא לא פחות גרועה מחברותיה המסתובבות להן באחו". הם מחייכים.

המשגיח הרב סילבר לא היה צריך לבקש שקט, כולם שתקו, ואפילו זבובי החורף נעצו עצמם ורועדים מקור, על כנפי המאוורר שלא נתבקש להסתובב.

ראש הישיבה נעץ עיניים נוקבות לעבר התלמיד צביקי וינרייך משיעור ב', וביקש, "צביקי, שב לידי בבקשה".

צביקי, ביישן כרוני, התרומם וצעד לאיטו לעבר ראש הישיבה, עיניו תקועות ברצפה. הוא התיישב ליד ראש הישיבה והשעין ראשו על כפות ידיו.

"יראת שמים היא אוצרו של הקב"ה!!!" הטעים ראש הישיבה את המילים כמונה מעות. "כמה מחבריו לחדר של צביקי וינרייך יודעים שצביקי סובל כבר כמה חודשים ממחלת עור לא פשוטה, כל המשחות והתרופות שנתן לו רופא המשפחה העלו חרס. לפני כחודש כלו כל הקיצין, אמו של צביקי הלכה עמו לרופא המשפחה בהר נוף ובקשה לשלחו לפרופסור מומחה. ואכן הוא קיבל הפנייה לפרופסור גדול, דא עקא משרדו של הנ"ל תקוע בלב רחוב המלך ג'ורג'. מקום פרוץ. צביקי סירב "אני לא הולך לשם... לא אקלקל את העיניים", הגרוד החמיר... הפצעים בגבו היו בלתי נסבלים אמו התחננה לפניו שילך. "תוריד משקפיים, תקע את העיניים בריצפה...". צביקי עמד על שלו. "מאז עומדי על דעתי שמרתי על עיני, הגרוד נורא, אני סובל, בעיקר בלילה, לא מצליח להירדם... אבל קילקול העיניים, להסתובב במקום פרוץ זה נורא הרבה יותר". אמו של צביקי הגיעה למשרדו "הילד סובל, כבוד הרב יורה לו ללכת לפרופסור... המצב הולך ומחמיר... הוא לא ישן מרוב גרודים".

"היא הניחה לפני את תיקו הרפואי נייר אחרי נייר, אבחנה אחרי אבחנה, תרופה אחרי תרופה, כשלון אחרי כשלון". מספר ראש הישיבה.

החברים מביטים על וינרייך, והוא מבקש שתבלע אותו האדמה "ריבוננו של עולם, מה עושה לי ראש הישיבה???"

"אמא, אמר צביקי לאמו... אני לא הולך לפרופסור, במלך ג'ורג', זה מקום שלא מתאים לבן ישיבה... אבל אם הפרופסור יבוא אלי, אשמח..." תלמידים יקרים, פרופסורים לא יורדים ממגדלי השן שלהם נפוחי הגאווה. שוחחתי אישית עם הפרופסור, אחרי ניסיונות צילצולים אינספור "מצטער, אני לא עושה ביקורי בית, שיגיע החולה אלי", הוא חתם את השיחה בינינו. גם ניסיונות השכנוע שלי עלו בתוהו. "כבוד הרב, יבין אותי..." הבנתי. ומה שסיפרתי לכם עד עתה, התרחש לפני 10 ימים בלבד. צביקי סובל, אמו בוכה, והפרופסור מרח' המלך ג'ורג' מתבצר במשרדו. יש רופאים שמחפשים כסף, ויש המחפשים כבוד.

"מיד אחרי השיחה עם הפרופסור שוב צלצול במשרד..."

"שלום כבוד הרב, מדבר אברהם בולדמן, חזרתי השבוע מצרפת, ובעוד יומיים אתחתן, יהיה לי לכבוד אם ראש הישיבה יערוך לי את הקידושין". את בולדמן רובכם מכירים, הוא יליד צרפת ולמד כאן עד לפני שנה, ומאז יצא לשידוכין הוא לומד בישיבה חשובה בארץ הולדתו. הסכמתי כמובן. כל ראש ישיבה מתכבד להשיא את בוגריו. אולמי "שער השמים" שעה שמונה בערב. הגעתי בזמן, ואחרי עשר דקות נערכה החופה. הצלמים והמצלמות צילמו. "מקודשת מקודשת, אם אשכחך..." הכוס נשברה, איחולים וריקודים, התזמורת כהרגלה החרישה אוזניים, אך אני כבר הייתי ברחוב, בדרך לסדר שלישי.

"לפני ארבעה ימים, בלילה, מצלצל הטלפון בביתי, יהודי מבוגר עם עגה צרפתית מבקש ממני "כבוד הרב, אני צריך לדבר איתך דחוף, זה מאד דחוף, צריך להתייעץ לבדוק, דחוף", שאלתי מי כבודו "הוא אני, דודו של

חורף ליל שלישי לסדר וישב. השמש נטתה לערוב, כשפשטה השמועה ברחבי אולם השייגן, כי ראש הישיבה מבקש מכולם להתכנס, שוב מיד אחרי תפילת ערבית.

"ראש הישיבה הרב אליקים דיסקין ביקש לשוחח עמנו עוד לפני הצעידה הצפופה לחדר האוכל" הכריז איציק בלכמן משיעור ב' "זו כנראה שיחה חשובה הרבה יותר מאשר שטיקל - מוסר שהראש ישיבה מקפיד עליו בסדר שלישי של ליל שיש..." הסתקרנו הצעירים משיעור א'.

"מעניין מעניין, ראש הישיבה אף פעם איננו דרמטי. הכינוס הזה צופן בחובו הפתעה..." העריך שרגי גולדמן מהקיבוץ "אני לא זוכר שהוא כינס אותנו אי פעם באמצע השבוע... הפלא ופלא".

אחרי "עלינו לשבח" כשהשמיים השחירו לגמרי, ומבין קרעי העננים הבליחו להן קרני הסהר הדקיקות, הם התיישבו והס הושלך בישיבה. המשגיח הקטן הרב נחומי סילבר צעד באיטיות לאורך בית המדרש ועיניו בולשות ימינה ושמאלה. הם ידעו היטב שלמשגיח סילבר יש עיני נץ ארוכות טווח, במבט אחד זריז הוא יודע מי נעדר, וחושיו המיומנים גם ידעו ידוע היכן מסתתר או מסתובב אותו שובב. אך הפעם, הפלא ופלא, גם המשגיח סילבר היה מופתע. אף אחד לא נעדר, האהבה - לראש הישיבה - דווקא מסדרת את השורה. 93 בחורים נשענו על גב הסטנדר והביטו מסוקרנים לעבר ראש הישיבה, שסגר את הסידור הגדול שלפניו והתיישב מולם במבט שיש בו שילוב של רצינות וחיוך, אך כולו אומר יראת-שמים.

"נו טוב, אני מחפש מילים מאיפה להתחיל... אתם בוודאי יודעים שאני עומד כבר 25 שנים בראש הישיבה שלנו "היכל ירושלים", ומאות אם לא אלפי בחורים קנו כאן גדלותם בתורה, זיכוכו את השקפתם ומכאן יצאו לשידוכין והקימו בתים מפוארים בישראל. כיום אני יכול להצביע על כמה ראשי ישיבות שיצאו מכאן, כמה וכמה ראשי כוללים, ולא פחות חשוב, מאות אברכים הפוקדים את הספסלים בכל רחבי הארץ והעולם. אני גאה בהם, בהחלט. רבים וטובים אף הוציאו לאור ספרים משובחים חלקם שו"תים, חלקם חידושים נפלאים על הש"ס, ואף חידושי אגדות. בקיצור כשאני חוזר הביתה

סמוך ונוגע

ב צ ו ת,

אני נוהג

ל ו מר

ל ב י תי

ז כ י נו,

הישיבה

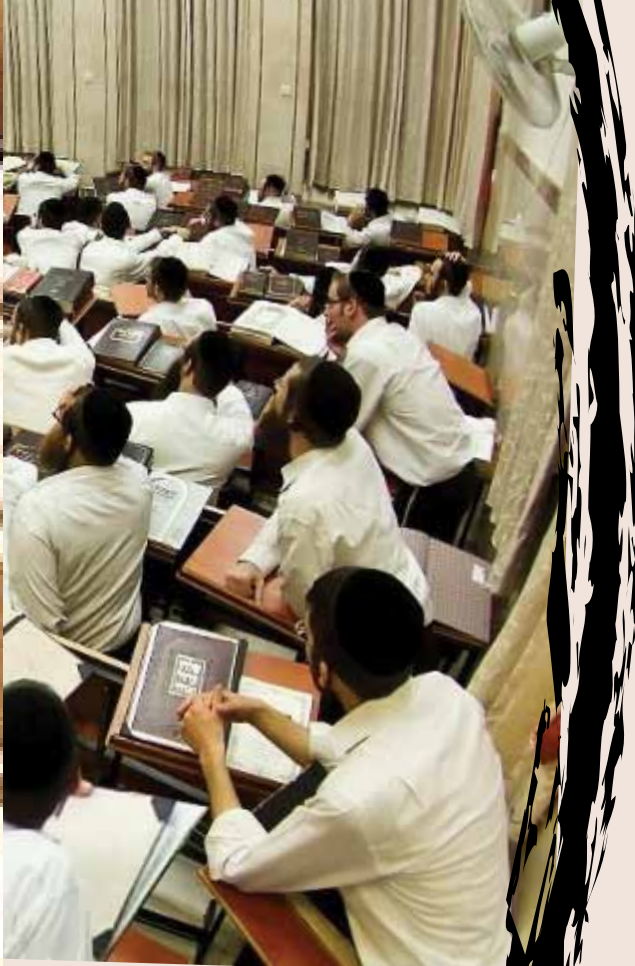
ש ל נו

מוצלחת,



בארבע עיניים, יש לך את אברהם

ישוץ והכונה בנושאי היראה והראיה ימים א' - ה', 7-6 בערב. פלאפון: 0527618678 ימים א' - ה', 9-8 בערב. פלאפון: 0548400887



התלמיד שלך אבריימי בולדמן, קוראים לי מקס מורלי אני מפאריז, מתי יכולים לפגוש את הרב" שאל.

"רק מחר בתשע בערב", ענית לו, ואז אני שומע אותו אומר בעברית מתובלת בצרפתית לאשתו "רוז תדחי את הטיסה לצרפת... הרב יכול רק בלילה..." לתומי חשבתי שהיהודי במצוקה ומדוע בחר להיוועץ בי? מי יודע, ובואו נקצר, שלשום בתשע בלילה בדיוק, דפיקה על דלת משרדי בישיבה, אדון מקס מורלי ורעייתו רוז, זוג דתיים כבני 70 מתיישבים מולי. "כן, מה אני יכול לעזור לכבודו?" אני שואל ואדון מקס משיב "הו, כבוד הרב, אנחנו פה לעזור לרב".

"לעזור לי?" אני משתומם.

"כן, כן", משיב לי אדון מקס והוא מסביר "תראה כבוד הרב, אני צילמתי את החתונה, וגם אותך בקידושין, אחר-כך בבית הסתכלתי על הסרט ואוי ואבוי, ראיתי שיש לרב ברקה הימנית בליטה חשודה, עשיתי בקלז-אפ, מקרוב מקרוב, וזה לא מצא חן בעיני... אולי נצטרך לקחת ביופסיה".

"כן, אני נוהג לגרד את הבליטה הזו", הפטרתי... "אבל תסביר לי אדון מקס מה לך ולבליטה שסמוך למצח שלי?".

"מה פרוש... אה... אני לא סיפרתי לכבודו שאני פרופסור מומחה לרפואת עור בבית החולים המרכזי בפאריז, אני גם לעשות המון מחקרים כל הזמן למחלות עור... אני גם לפתח תרופות מיוחדות שמופצות בכל העולם. ואתה כבוד הרב עשית לנו כבוד גדול בקידושין של אברהם, ואני מיד בא לפה לבדוק את הבלוטה הזו".

"ואכן, הוא הביט בה בבלוטה הקטנה שעל רקתי, עם מיטב המכשירים שבתיקו, נגע, מדד, צילם, ולבסוף אמר "שום דבר, זה תקין". שתהיה בריא כבוד הרב עד מאה עשרים, אבל אני מקס לא הייתי שקט, תסלח לי כבוד הרב ותודה".

"וכשהוא פונה לצאת אני נזכר... צביקי וינירין... רגע פרופסור מקס, יש לי תלמיד עם בעיית עור... אני כבר קורא לו, אולי כבודו יכול לבדוק אותו".

"בשמחה רבה, זה כבוד בשבילי לבדוק צדיק בן ישיבה".

"עד שצביקי יורד מחדרו אני מניח את התיק הרפואי של צביקי מול עיני הפרופסור, הוא מדפדף ואני שומע אותו אומר שוב בעגה צרפתית "בושה, בושה, ככה לא מאבחנים... זה לא מחלת עור זה סוג חיידק בדם..." צביקי יורד, נכנס לחדר ומראה את פצעיו. הפרופסור הדגול מקס מורלי בודק אותו, ואחרי שלוש דקות אומר: "זה שומדבר, יש לי משחה שמרגיעה את הגרוד, ואני לרשום רצפט שקשור לוירוס שיש בדם. תוך יום יומיים, תהיה הקלה גדולה, שבוע הבא זה בריא, התלמיד. לצערי הרופאים לא עלו על הבעיה".

"נפרדתי מהפרופסור ורעייתו בחביבות והמון הכרת-הטוב".

"עברו כמעט 48 שעות מאז האיבחון המדהים והטיפול החדשני שקיבל צביקי. פצעי הגרוד נעלמו לחלוטין, אתמול הוא ישן לילה שלם כמו תינוק, בדיקת הדם גילתה שהוירוס כמעט נעלם.

זה סוף הסיפור יְקִירִי, היה לי חשוב שתשמעו אותו, ותקחו אותו למסע חייכם, ולעולם תזכרו שמי שמוסר נפשו על יראת שמים ועל שמירת העיניים, הקב"ה מזיז אלפי קילומטרים את הפרופסור הכי גדול מקצה העולם בלי להזדקק לרב פייר, ומעמיד אותו מול פתח חדרו, של הירא. תודה לך צביקי על השיעור ביראת שמים, תודה. ועד כאן".

ראש הישיבה קם ופונה לצאת, ורק המשגיח הרב סילבר שם לב שזבובי החורף הצוננים החלו לעוף במעגלים אט אט, מן החמימות האצילית שפשתה בבית המדרש.

### ציוץ קטן / שמחה לרנר

הכרתי בחור שבימי בחרותו ה'הובי' שלו היה מוניות. מעולם לא עלה על אוטובוס. העיניים שלו היו יקרות לו יותר מהמוניות בבורסה ומנכסי נדל"ן, ושומר עליהם מכל משמר. אלו היו דמי הכיס שלו. במקום לשרוף 20 שקל ליום על 'נקסט לייט', פרנס נהגי מוניות ב-50 שקל לשבוע כשהוצרך להתנייד מהישיבה לבית וחזור.

התפלאתי מה יהיה איתו כשיגדל ויתחתן ומשפחתו תורחב.

הוא קיבל שווער שבכל פעם שהוא צריך להגיע אליו לשבת או לצאת לחתונה, הוא שולח אליו את הנהג הרומני עם ה-ג'י' אָם ס'י וההסעה עם 7 גוזליו יוצאת לדרך. בדרך שאדם רוצה מוליכים אותו.

וכשמסירות הנפש ללימוד התורה מעוגנת ביראת שמים טהורה ומזוככת בשמירת עיניים, גם במחיר של יסורים, אזי גם פרופסורים מוקפצים לאן שמוקפצים מבלי להבין למה כמה ומדוע, וטוב שנשנן זאת, ונשנן ונשנן.

# הנרות הללו קודש הם הרב אביגדור לוי שליט"א

ובמצוות. אין לך יפה מן הצניעות. פתאום מגיע חנוכה והיהודי נהפך לפרסומאי. אלוקים רוצה פרסומת! נו, מה הבעיה? \$10,000 לחברת "מקסי מדיה" ואנו חוזרים את כל שלטי החוצות במדינה. והגרפיקאים, היחצ"נים והמעצבים, ימרחו את הסלוגן "מי לה' אלי" בצירוף תמונה ששוה אלף מילים, ונראה לכאולם שיש לנו חלק באלקי ישראל. אפשר גם למתג ולשפוף הרבה צבע והקמפיין יצא יותר מוצלח, מאיזה תמונה מיתולוגית של זקן רכון על גבי חנוכית הפח שלו בסימטאותיה העתיקים של בתי ניטין וורשא. נו למה לא? פרסום בקשתם? אנו בשנת 2011 נעשה את זה טוב מכולם. יוני הוא ב"ה לא יוני, אז מה רע אם הקריקטורה שלו תפנים את מסר החנוכה. עמוק בלב, מעל מדבקות הענק של האוטובוסים?

אבל חז"ל תיקנו את ה"פרסומי ניסא" דווקא לא בצורה היוונית של הדבר. לא על גבי שלטי חוצות מקסי-מדיה, עיתונות, מסכים וגלי האתר. לא בכיכרות ובשווקים על גבי חנוכיות בגובה קילומטר. נר קטן על פתח ביתו מבחוץ. אך בינתיים, זו עבודתינו. גם כי אשב בחושך ה' אור לי" (מיכה). הקב"ה מבקש ממך נר קטן. להדליק את הנר בחושך עד שתהא שלהבת עולה מאליה. להצית את הניצוץ לוקח רגע, אך התפקיד הוא להאיר כל הזמן "עד שתכלה רגל מן השוק..." מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך... מלחמת האיכות מול הכמות. "המעט הזך עדיף מהרב שאינו זך" (חובת הלבבות), כי ההולך בדרכי הפרסום היווניים נשטף בעצמו ומרוב פרסום ופעילות לפעמים שוכח את עצמו ואת ביתו. נר מצוה ותורה אור. עם פנימיות זכה המנצחת בקדושתה ואמיתותה הרבה מן החושך והשקר החיצוני ריק התוכן. אתה מפרסם את הנס ואם יש נס יש בורא, ואם יש בורא זה מחייב חיזוק במעשים ובתורה בכל משך היום. הדלקה עושה מצוה של ניצוץ קטן שאמור להבעיר את אש מלחמת הקודש לכל היום.

איך מתקדשים מנר אחד קטן? כל מלין דעלמא לא תליין אלא ברעותא (זה"ק ח"ב קסב) - אין לך דבר העומד בפני הרצון. ירצו - יקבלו, לא ירצו... אתה מקבל ע"ע עול מלכות שמיים על ידי הדלקת הנר ובפרסומו כנגד ארבע רוחות העולם, ימה וקדמה צפונה ונגבה. אל תשכח לפרסם את הנס גם לעצמך! קדש עצמך במעשה המצוות ואף במותר לך. לא יתכן שהרכב יכנס לתחנת דלק עם מיכל ריק, ויקנה שם רק שישית מי עדן. אין מצב שאחרי חנוכה רק חנויות הסופגניות יצאו עם רווחים ממך, וגם היצר. במקום שלש סדרים ביום, סדר אחד בקושי. עליך לתדלק קדושה ומסירות נפש לכל השנה ולפחות עד פורים.

מאי חנוכה? דתנו רבנן!!!  
אמר רבא, אמר אביי, בניעומת במתיקות, עוד הפעם ועוד הפעם. הטעם יבוא בהמשך. הגישמעק יתפתח עם הזמן. בהבטחה. אין ברירה.  
וכמו שאמר הגר"ש אויערבך שליט"א: אבא מרן הגאון ר' שלמה זלמן לא כ"כ דיבר על שטייגן, ועל גדולות ונצורות. הוא פשוט אמר וחדר. חייבים ללמוד, אחרת פשוט נצא "עמי הארץ". את המילה "עמקראץ" הוא הגה בכזו מין סלידה, בכזה מין גועל, שהבנו שאין ברירה.

יה"ר שנזכה כולנו בני התורה להשאר טהורים וקדושים חתומים בחותמו של כהן גדול עד עמוד כהן לאורים ותומים.

בחומר, הנראה בעיני בשר והמורגש בחמשת החושים. ואוי למאמין רק במה שהוא רואה שאז את שכלו, גם הרי איננו רואה. וראו גם ראו את רשעותם של היוונים. "וחושך על פני תהום זו יוון שהחשיכה את ישראל בגזרותיה" (ב"ר). כל זמן שביהמ"ק על תילו והעבודה בו קיימת והמנורה הטהורה דולקת בשמן טהור בתוך הקודש, עם ישראל כולו מואר בנר מצוה ותורה אור. ואז כל ישראל מסוגלים לראות לאור הגדול הזה, מסוף העולם ועד סופו. כל נביא או חכם העדיף מנביא, יודע ורואה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. קטן שבתלמידי רבי מחייה מתים. נהירים שבילי רגיעא לשמואל כשבילי דנהרדעא. הרבה לפני גלילאו גלילי מציא הטלסקופ.  
באים היוונים, ובטומאתם, טומאת הגוף והחומר, מטמאים את כל החוכמות והשמנים. וכך מכבים את האור ומשרים חושך בעולם. ואח"כ באים המחשיכים בעצמם וממציאים לנו כלים לראות בחושך. וכל דור באים ברגל גאווה עם מכשיר חדש המשוכלל יותר להארת החושך שהם עצמם גרמו. ואז התגאו בגאונותם - אנו המפתחים והממציאים, אנו המדענים



מאי חנוכה. בדורינו גם המתיוונים מדליקים נרות חנוכה ועושים פרסומי ניסא.

והיודעים, אנו הנאורים ואתם החשוכים. ממש כחכמי חלם. רשעים שבעולם! הרי באור התורה חזו התנאים והאמוראים וכל גדולי הדורות ברוח קודשם, מסוף העולם ועד סופו ללא שום מכשירימו הם שלטו בכל מדעי הטבע והבריאה בידיעה נפלאה ומדויקת, פי אלף מכל מדעני האוניברסטאות שלכם - "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי". למה כיביתם?  
אך יוון רוצה את המוחש, להחזיק ביד את המכשיר - הפסול, לשלוט בכפתורים ולשחרר את היצרים. המכשירים משוכללים ובני האדם מאובנים, אך גאים. לי יש ולך אין.  
אך עוד יבוא יום וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר, עין בעין יראו בשוב ה'. הקדושה תהיה בולטת, נרגשת ונראת לעין כל. איני יודע אם יהיה זה עמודא דנורא בראש כל צדיק או משהו אחר מאיר. "והיה כל הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו".

בחנוכה יסוד ההדלקה הוא משום "פירסומי ניסא". "נר חנוכה עדיף משום פירסומי ניסא". 8 ימים בשנה שאנו מצווים לצאת החוצה עם האמת שלנו. כל השנה יכול היהודי לשבת טמון באוהלו ולעסוק בתורה

בימים אלו ימי החנוכה - כלל ישראל כולו מקודש יותר מכל ימי החול האחרים. לא רק שימים אלו קדושים ומיוחדים יותר בקדושת הזמן - שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אלא גם אנו עצמינו קדושים יותר בזמן זה, בקדושת הגוף, יותר משאר ימים של חול. אשר קדשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר חנוכה. אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לקרוא את ההלל - הלל שלם. איני יודע אם אמורים להרגיש קדושה זו או לא, איני יודע אם קדושה זו ניכרת על בעליה אם לא, שהרי אין לה קול, מראה וריח. מה שברור שהינה קיימת, למאמין לטופס הברכה שתקנו חז"ל וכפי שמוציא מפיו 16 פעם במשך ימים אלו.

אך מאוד חשוב להאמין בזה, במציאות הזו שמעשה המצווה מקדש אותנו, ומאוד חשוב גם לרצות ולבקש על כך, וכמו שמתפללים בשב"ק "קדשינו במצוותיך". הקדושה הינה עיקר המכוון של מעשה המצווה ומטרתה. "אתה בחרתנו, ורוממתנו, וקידשתנו במצוותיך" אשר 'קדשנו' במצוותיו גרסין (ולא חכמנו, טהרנו, זרזנו) "כשהמקום מחדש מצוה לישראל הוא מוסיף להם קדושה" (מכילתא).

ומה קדושה זו? קרבת אלוקים הנפעלת על ידי מעשה המצווה כתיקונה. "האמצעים המגיעים את האדם תכלית הזה הם המצוות אשר ציוונו עליהם הקל ית"ש" (מסל"ו) ומקרא מלא הוא "ועשיתם את כל מצוותי והייתם קדושים לאלוכם".

איך נהיים קדושים מהדלקת נר קטן בפתח הבית? לאלוקים פתרונים.

הקב"ה מקדש ישראל והזמנים שברא את העולם ואת חוקי הרוחניים והגשמיים, הוא שטבע בטבען של מעשים, אלו יגרמו הארת פניו וקרבתו ואלו ח"ו ההיפך.

יש כל מיני סוגי קדושה. יש קדושה הבאה מלימוד כמה שעות רצופות של "תלמוד תורה כנגד כולם" ויש קדושה של שמירת שבת קודש ברצף של 24 שעות. יש קדושה ממעשה חסד לחבר. כיבוד או"א, כזית מצה, קריאת זכור, ומאיך המצוות 'ביומו תתן שכרו' ופרוטה לצדקה לוקחים שנייה אחת.

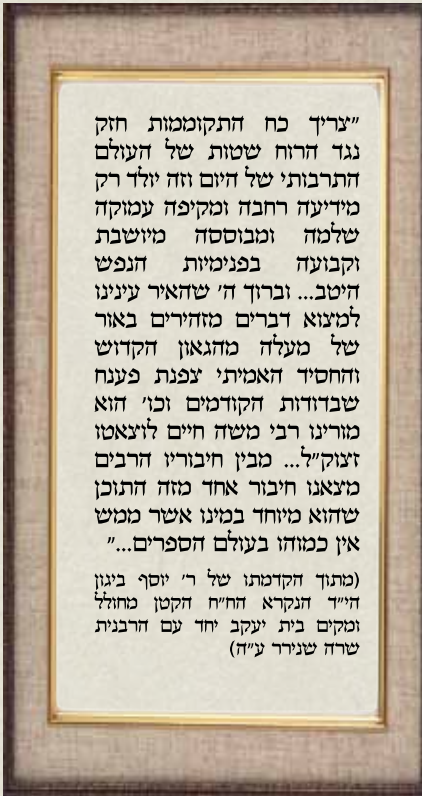
יש מצות מדברי קבלה כמגילת אסתר, צומות, הלל שלם (ראב"ד הל' חנוכה פ"ג ה"ו) ויש קדושה ממצוות מדברי סופרים, לולב במדינה כל שבעה, ספירת העומר, שמיטה - בזה"ז, ועוד. ואחרון חביב "מצות נר חנוכה חביבה היא עד מאוד" (ל' הרמב"ם פ"ד). על חלקם אנו מברכים ועל חלקם לא, אך הצד השווה שבכולם הוא "אשר קדשנו"! אך משום מה עדיין לא נופל לנו האסימון... קדיש, קדושה, קידוש, קדושים תהיו, ונקדשתי, ממלכת כהנים וגוי קדוש. ועדיין אנו לא חודרים אל הנקודה הפנימית. מה הוא קדוש אף אתה קדוש. (רמב"ם דעות) טעמו וראו. המקדש עצמו מעט מקדשים אותו הרבה.

ושוב, קדושה אינה דבר ניכר, לא תמיד מורגש וודאי לא דבר שאפשר לראות אותו, גם לא (ואולי דווקא לא) באמצעות כל הכלים המשוכללים שחכמת יון המציאה טלסקופ, מיקרוסקופ, סטטוסקופ, קרני לייזר, רנטגן, ראדר, כל אלו עדיין לא מסוגלים, גם אחרי 2011 שנות מחקר יוני, לאתר ולגלות סממני קדושה.

היוונים ושאר תלמידיהם שבכל הדורות, כופרים ברוחניות הנראית רק בעיני השכל. ומאמינים אך ורק

# חוסר הכרה - חוסר הערכה

כי הלומד בספר צריך לידע מי הוא המחבר כי אם יהיה המחבר גדול בחכמה בודאי יהיה בספרו חכמות גדולות וכן ביראה וכן בתורה (גר"א משלי א, א)



יוסף בורוסובסקי הינו חוזר בתשובה טרי שעלה ארצה מלטביה. בעבר היה אלוף שחמט בבית הספר שבמחוז, היום כישוריו עוזרים לו בלימוד התורה. לאחר שקלט באולפן את לשון הקודש על בוריה בחודש אחד, השקיע את כל כוחו בלימוד התורה - מקרא ומשנה, גמרא והלכה. הוא עדיין טרי בלימוד אך כשרונו הברוך מוליכו בטוח בדרך הנכונה.

יום אחד נכנס לא' מבתי הכנסת בשכונה למנחה - מעריב, ובין לבין ישב לו ועלעל בא' הספרים שהיה על הסטנדר - "אמונה ובטחון". הוא מחפש את שם המחבר, ואינו. הוא יושב וקורא את הלשון המופשטת-האבסולוטית, הלוגית והספרותית שבספר ומתחבר מאוד למילים ולתוכן, להגיון הצרוף שבמילים. הוא קורא כמהופנט ולאחר מעריב המשיך לקרוא את הספר בשקיקה, לאט ויסודי פרק אחר פרק. נכון שלא הבין כל מה שנכתב שם, אבל מתוך מה שכן הבין, הספיק לו לדעת שהמחבר הינו מיוחד במינו.

הוא פונה לא' הלומדים בשאלה: מי חיבר את ספר" והוא עונה לו "חזון איש"! יוסף שואל בחוסר הבנה - זה שם פרטי או שם משפחה? והאברך עונה לו מיד בפליאה: אברהם ישעיהו קרליץ! ויוסף מהנהן בראש ומנסה לאיית מילה במילה - אברהם (בר' רוסית חורקת) גישעיהו גארליץ... בתמיהה האם קלט את השם נכון אך האברך ההוא חזר ללימוד.

יוסף חוזר הביתה ומספר לאשתו על הספר המרתק שקרא, וכמובן שלמחר רכש אותו ונצמד אליו. עברו שנתיים ויוסף מידעונו כבר אברך ככולל הלכה והינו אחד מהאברכים המתמידים והמוצלחים ככולל לעולי רוסיה.

באחד הימים מסר ראש הכולל חבורה והקריא מתוך הספר "חזון איש" את יסודו בהלכות מוקצה. יוסף לראשונה שומע שטיקל "חזון איש", ושוב הוא מתחבר מאוד להגיון, לדקדוק ולסברא. בסוף השיעור ר' יוסף ניגש אל הראש-כולל, לברר מיהו החזון"א הזה, ועכשיו היה לראש כולל קצת יותר סבלנות לתאר ולספר על עמוד התורה שבדור הקודם, ומראה לר' יוסף את ששת ספריו של האי"ש. ובאחת ר' יוסף מקבל מימד של הבנה ותפיסה אחרת בכל המושג ששמו "חזון איש", ואז למפרע הינו מקבל ומיישב על ליבו את דבריו בספר מוסר "אמונה ובטחון" בהרבה יותר אמונה. אם בתחילה הוא דמין לעצמו את בעל המחבר כאיזה משגיח ת"ח בעל נפש פיוטית ספרותית - פתאום הוא קולט שהחזון"א הוא בכלל לא משגיח... הוא לא עוד ת"ח... גם לא פייטן ספרותי... אלא חד בדרא, גאון צדיק שאין לנו תמורתו.

**נמשיך הלאה.** כולנו לומדים ספר "מסילת ישרים", כולנו מכירים את הספר וסגנונו. ולכל הפחות את תחילתו. כולנו יודעים שהינו יסודי עמוק ומדוקדק. אך את המחבר כמעט ואינו מכירים. [אין כמעט ספר על קורות חייו] וכל המבט שלנו על המחבר הוא דרך חלון ואשנב קטן ששמו "מסילת ישרים". הוא מצטייר לנו שוב כאיזה משגיח שפוף עם זקן אדמוני מחודד ומקל ביד... החוזר על סיסמתו בניגון המוסר מעל כל במה: אי אי מה חובתו בעולמו... ובלבינו עוברת שם בתת ההכרה מחשבה: אוף מה אני שוב חייב... אך דא עקא. מסילת ישרים הינו חלון מזערי. אמנם גם משם ניכרת גדולתו וידיעתו המופלגת בש"ס בבלי ירושלמי ומדרשים כיון שה"לוצאטו" ידע לשלוף מהתורה תמיד את המאמר חז"ל המתאים (לפני שהיה אוצר החכמה...) וסידר בחכמתו הגדולה, את עבודת השם בסולם ברור ובידיעה מחושבת העוזרת לך המון. לזהירות יש רק 3 מפרעים ומפסידים אם אין לך אותם אז אתה מסודר. אך זה לא זה. צריך אחת ולתמיד להכיר את האיש ואת שיחו. אי הכרת המחבר גורמת לאדם חוסר הערכה נכונה לקבל את הדברים עד שאחרים ישו את הספר לעוד ספרים ויאבדו את המתנה הטובה שלפניהם.

**נמשיך הלאה.** הקב"ה. האם אנו מכירים את מי שאמר והיה העולם? נכון שא"א להשיגו "אין לו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף" אך באופן חלקי ומזערי כמיעוט הבנתינו אפשר וחובה ומצוה וכמו שאמרו חז"ל שמתוך לימוד התורה אדם מכיר את מי שאמר והיה העולם. אך יש הרבה שאצלם הקב"ה כביכול הינו ישות מחוקקת. האוסרת מגבילה ומענישה, זהו. הקב"ה ברא עולם ואתה עבדו וחייב לשמוע בקולו ואוי לך אם תעבור על דבריו והגינהם כבר מתבשל עבורך ח"ו.

או תפסתי אותך, דיברתי לשון הרע, זהו! נגמר עליך, הגיהנום קטן עליך... יש כף הקלע, גלגולים, דיבוקים בר מינו. אלוקים מחכה לך בפניה, ואוי... חלילה וחס להגדיר כך את ההכרה בבורא. הבורא יתברך הוא טוב. טוב ה' לכל ה' ה' קל רחום וחנון. ה' הוא אבא אוהב ומרחם ולא רק מרחם אלא אב הרחמים, הוא המציא את המושג רחמים ועוד הרבה מושגים, הנאות ותענוגים עבורך הנברא.

צריך הרבה ללמוד ולהתבונן כדי להכיר את הקב"ה, צריך ללמוד הרבה תורה כדי להתחבר ולהכיר את שם המחבר. כמה שתקרא יותר עיתונים וחינוניים, אפילו של יום שלישי, ולא משנה מה שמם, תהיה יותר מבין בנייעס ופוליטיקה. כמה שתלמד יותר תורה תהיה יותר מכיר את מי שאמר והיה העולם. וכדאי' בספרי (וואתחנן) "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. למה נאמר לפי שהוא אומר ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך איני יודע באיזה צד אוהבים את הקב"ה ת"ל והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך שמתוך כך אתה מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו".

אנו בעז"ה בפניה זו נעסוק בספר דרך ה' אשר אין כמוהו למצות ולהגדיר את עומק רצונו וטובו של הקב"ה וכיצד מנהיג את עולמו אך ורק לתכלית הזו. את הכרת גדולת ה' נכיר יותר במסגרת זו ע"י לימוד ספר "דרך ה'". ידוע היום כבר להרבה מן הלומדים, שמי שלא למד ספר זה הינו יהודי כי הוא נולד לאמא יהודיה, אך הלומד את הספר הינו יהודי בגלל שהוא יהודי! כיון שהינו מסדר את כל יסודות הדת דבר דבור על אופניו. עלון "עין בעין" אשר שם את מגמתו לחזק את עניני היראה והעבודה הפנימית בין לומדי התורה, בני הישיבות והאברכים - לא יסתפק בעיסוק ב"סור מרע" אלא גם ובעיקר, ב'עשה טוב' בבניית תשתית ברורה ומסודרת של עניני העבודה, בשפה קולחת ועדכנית. בכדי לקרב את השפה המופשטת של הספר, אל חיי המעשה והמציאות היום יומית של שנת תשע"ב לאלף השישי. טעמו וראו.

כי ידעת האמת מחזקת הנשמה ומרחקת ממנה היצר ודאי, ואין דבר מחליש הנשמה לפי היצר כחסרון הידיעה. ואם היתה הידיעה רחבה ועומדת על לב בני האדם לא היו חוטאים לעולם, אך לא היה אפילו היצר קרוב אליהם ושולט עליהם, כמו שאינו שולט במלאכים. (דרך עץ חיים לרמח"ל)

# ספר "דרך השם" המבואר

כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ שְׂיֵאמִין וַיֵּדַע, שְׂיֵשׁ שֵׁם מְצוּי רֵאשׁוֹן, קְדָמוֹן וְנֶצְחִי, וְהוּא  
שְׂהֶמְצִיא וּמְמַצִּיא כָּל מָה שְׂנִמְצָא בְּמַצְיָאוֹת, וְהוּא הָאֱלֹהִים (בְּרוּךְ הוּא).

כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ שְׂיֵאמִין וַיֵּדַע. אמונה שייכת בדבר ששייך בו ספק. אם מישהו יספר לך שדוד שלך מחכה לך מחוץ לשיבה ורוצה לתת לך 100 דולר, אתה מאוד רוצה להאמין לו. אך בלב יתגנב לו ספק שמא הוא או הדוד חומדים לך לצון. ("ואמנתך - בלילות", כשלא רואים). ידיעה הינה מילה המתאימה לדבר שלא שייך בו ספק. אין אף אחד שמאמין ש $1+1=2$ , כולנו יודעים זאת ללא צל של ספק.

כל איש מישראל מצווה בראש ובראשונה במצות האמונה. כן מבין, לא מבין. גם אם יש שאלות, ספקות, תמיהות, פילוסופיות, חקירות. אנו תמיד מאמינים בני מאמינים בבורא יתברך בכל מצב, יהיה אשר יהיה. גם אם כל העולם שסביבנו מסופק ומבלבל או רח"ל כופר בכך.

אך אחרי האמונה צריך לעלות לדרגת ידיעה. אנו לא רק מאמינים, אלא אנו יודעים ללא ספק שה' אלוקינו ה' אחד! וזה אמת ויציב ונכון וקים וכו' ולא שייך אחרת! מציאותו המוכרחת של הבורא יתברך צריכה להיות אצל המאמין, כידיעה היותר ברורה מכל ידיעת דבר אחר. עיני השכל רואים יותר ברור מעיני הגוף (אם אינם משוחזדים, ואכמ"ל) ואדרבה, כל מציאות אחרת בבריאה שעיני הגוף רואים, וכל המוחש בחמשת החושים, הינה מציאות לא מוכרחת שיכולה להתבטל בכל רגע. רק מציאותו יתברך, הינה המציאות המוכרחת היחידה שהיא נצחית, וכמו שנאמר "ואמת ה' לעולם". למי שיש שכל יודע ששכל זה דבר שא"ל לראות, וגם בעיניים עצומות אנו רואים ויודעים ש $1+1=2$  כמו כל שאר החוקים ההגיוניים. מציאות ה' יתברך, הינה יותר מוכרחת מחוק טבע זה. (ידוע הסיפור של התלמיד היהודי בבית הספר ברוסיה כשהמורה הכופר הכריז בפאתוס שעלינו להאמין רק במה שאנו רואים, וכיון שלא רואים את האלוקים סימן שהוא לא קיים ח"ו. קם הילד היהודי והכריז: "יש עוד דבר שלא רואים והוא את שכלו של המורה, וכיון שלא רואים סימן שהוא לא קיים...")

יש מקשים, הרי גם אומות העולם חייבים באמונת מציאות ה', שהינה אחת משבע מצוות בני נח ואסורים בע"ז, וא"כ מה ההדגשה "כל איש מישראל"? אך התשובה כנ"ל, שרק איש מישראל צריך גם לידע, שנא' "יודעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים". בן נח חייב רק באמונה ולא בידיעה. ויתכן גם שאינו מסוגל כ"כ להגיע לדרגת הידיעה, שבאה רק אחר ריבוי עסק התורה שעל ידה אדם מכיר את מי שאמר והיה העולם. וגם בזכות ההשגחה הפרטית שרק עם ישראל "עם קרובו" זוכה לה, שע"י האמונה ב'השגחה פרטית' הזו מרגיש האדם בניסיון של הקב"ה שבכל עת עמו, ועל ידם יודע שיש מנהיג לבירה. אלא מי הזמין והמציא לו טרמפ בדיוק כשהיה נזקק לו, כשבדיוק סיים לומר על כך פרק תהלים, אם לא בורא כל עולמים שומע תפילת כל פה. "ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשיר ה'". וע"ז אנו מבקשים "ונהיה אנחנו וצאצאינו יודעי שמך".

שְׂיֵשׁ שֵׁם מְצוּי רֵאשׁוֹן. שם היינו אִי שָׁם, במקום שהוא. "כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל". ומשרתיו שאף הם בשמים שואלים זה לזה "איה מקום כבודו"? אך צ"ב למה שם ולא כאן? הרי הקב"ה נמצא בכל מקום "ומלא כל הארץ כבודו". ובאמת יש גורסים ומנקדים כאן שֵׁם מְצוּי רֵאשׁוֹן. והכוונה, מציאות כזו שנקראת מצוי ראשון, ככל מציאות בעולם שיש לה שֵׁם. ובפרט הבורא יתברך שנקרא "השם" בה' הידיעה, שהוא המציאות המוכרחת מכל המציאויות הקיימות. (ועי' כסף משנה בריש הלכות יסודי התורה-שמעם יסודות כל הפרק הזה-שמפרש כך את המילה "שם"). ובאמת את הקושיה הזו, אנו מסלסלים מידי שבת בשבתו בקדושת מוסף "כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו" וע"פ רוב אין אנו מבחינים תוך כדי סלסול הניגון בסתירה הנמצאת כאן בתוך כדי דיבור. האם "כבודו מלא עולם" או "איה מקום כבודו"? התשובה על כך היא, שהקב"ה הוא "סתים וגליא" (לשון הזהו"ק) נראה בכל מקום למי שרוצה לראות אותו, ולא נראה בשום מקום למי שח"ו לא רוצה לראות אותו. "לא יראני האדם וחי" בעיני בשר, ונראה בעיני השכל לכל בר דעת שלא נתעוות מתאוות. "ממלא כל עלמין ומסובב כל עלמין, ולית אתר פנוי מיניה".

אך גם אדם שמציאות ה' ברורה לו בבחינת "כבודו מלא עולם" (ידיעה) יש חלקים אצלו בידיעת הבורא שהם בבחינת "איה מקום כבודו" (אמונה). תמיד ישאר אצל הנברא המושלם ביותר דברים בלתי מובנים, כיון שאין מי שמסוגל להשיג את הבורא "שלא ישיגוהו משיגי הגוף" (ולכן – "יאמין וידע"). ואף מלאכי מעלה שואגים לעומת שרפים "איה מקום כבודו" בחוסר השגתם את הנהגת הבורא. וא"כ הבורא הוא גם שם וגם כאן ואין אצל הקב"ה מושג של סתירה ח"ו בהיותו בלתי גבולי בכל יכולתו. (השם שאנו קוראים לבורא בדר"כ הוא "הקדוש ברוך הוא". גם בשם זה אנו רואים את שני הצדדים הנ"ל של "כבודו מלא עולם" ו"איה מקום כבודו". קדוש הינה הגדרה של פרישות ונבדלות. ברוך הינה הגדרה של השפעה וריבוי. וזוהי שלמותו של הקב"ה שבמקום שאתה מוצא גדלותו שם אתה מוצא ענותנותו. כי "גדול ה' ושפל יראה". מי כה' אלוקינו המגביה לשבת המשפילי לראות וגו'. קדוש וברוך. וכך גם מבאר הרשב"א בתשובותיו שזו הסיבה שבכל ברכותינו אנו מתחילים בנוכח ברוך אתה ה' – נוכח, המוציא לחם – נסתר. וכ"כ הגר"א באדרת אליהו (דברים א, ו) "כי הקב"ה נסתר מצד עצמותו ונגלה מצד מעשיו, ולכן אנו אומרים בכל ברכה לשון נגלה ונסתר").

מְצוּי רֵאשׁוֹן קְדָמוֹן וְנֶצְחִי. מי שממתין ראשון בתור, זה לא אומר שהיה פה תמיד. הקב"ה הוא ראשון לכל הנמצאים, ולא זו אף זו, שהיה גם מצוי תמיד מאז ומקדם. היה הוה ויהיה, בעבר בהוה ובעתיד, לנצח תמיד לעולם ועד. והוא שְׂהֶמְצִיא – בזמן בריאת העולם, ומְמַצִּיא – בכל עת ורגע, מקיים במאמרו את כל היקום ומחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית כאמור "לעֲשֶׂה אֹרִים גְּדוּלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֹדוֹ" וכמו שהאר"י בזה הנפש החיים בריש ספרו שלעושה לשון הוה ולא קאמר "לעֲשֶׂה". כי אם היה הקב"ה מסיר שפעו לרגע אחד מבריאתו, היה הכל חוזר לתוהו ובוהו עיי"ש. כָּל מָה שְׂנִמְצָא בְּמַצְיָאוֹת, וְהוּא הָאֱלֹהִים בְּרוּךְ הוּא.

נוהג היה ראש הישיבה לבקר מידי פעם באולם הישיבה בשעות הקטנות של הלילה, לרוות נחת מלראות את הצורבים המתמידים, השוקדים על לימודם אף אחר חצות. לשמוע קושיה טובה שהתבשלה על אש התורה והעסיקה זוג חברות במשך כל סדר ג', ולומר מילה טובה לשיעור –

# בכי שנון באישון ליל



אותם אנשים, שמוספר עליהם בגמ', היתה בכך שהניחו לטיט להצטבר בקרקעית לבם. וזה אפשרי דווקא אם מתעלמים ולא מודעים להצטברות הזאת. ואולי לכן משתמש שמואל בתרועה במלה "טינא", דהיינו טיט, בדווקא. כי דרכו של הטיט להצטבר בקרקעית לאט לאט, ולאורך זמן, מבלי שמרגישים בכך. והיא היא "רשעתם מימיהם". בכך שהתעלמו מהטיט המצטבר בלבם, ואפילו בפרט "קטן" כמו זמר יוני, "שלא פסק מפומיה" של אחר, והוביל אותו עד לכפירה בעיקר ר"ל.

אם עד כאן המהלך נכון, אז התירוץ של שמואל נמצא בפרק "הזהירות" שב"מסילת ישרים".

עבודת הזהירות, המימוש והפשפוש במעשים, חשבון הנפש של יום האתמול על כל כשלונותיו, ובעיקר שיבא אח"כ התכונן איך יום המחר יהיה יותר טוב מהיום ע"י קביעת עיתים דבר יום ביומו, היא תכנית הביטוח היחידה לאדם, שלא יפול בטינא ובכוץ שלו עצמו. כל אדם צריך 'ביקורת עצמית' חיצונית בהסתכלות על עצמו מבחוץ, ככל מפעל הפשוט ביותר שאינו יכול לתפקד ללא 'חאה חשבון'. כך הרגיע ראש הישיבה את ר' יהודה.

ר' יהודה הרי היה עוסק במוסר ובחשבון המעשים וא"כ מה לי לירא ונרגע מבכיו! א"כ אולי נכון יהיה לומר שדואג ואחיותופל, אחר וחבריהם, רשעותם היתה בכך שלא עסקו במלאכה הזאת מימיהם, דבר יום ביומו, והניחו לטיט להצטבר בקרקעית לבם, עד שברגע הנסיון המיוחד הקשה, הטיט הישן, הבלתי מושג, שהצטבר ונח שנים רבות, בקרקעית הלב, עלה בבת אחת והעכיר את הכל. ("... ויגרשו מימיו רפש וטיט". ישעיהו נ"ז). המבחיל ביותר הוא, שעד לרגע הנסיון שהוא ית' מעמיד אותו בנו, המים נראים צלולים וטהורים, ואנו ככל לא מעלים על דעתנו מה מצטבר בקרקעית.

ובאמת חוזרת לדוכתה שאלתו של רב יהודה בכיו "אנן מה תהוי עלן". שהרי מי יכול להעיד על עצמו שאין לו טינא בלב. ועוד יותר – אפילו מודה האדם ברעתו – מי מסוגל לעמוד על כל הטינות החבויות בו. אז האם כולם "רשעים מימיהם" ח"ו?! אבל באמת יש לחלק, כי השאלה היא האם מגינים על הטינות

החבויות. האם מוצאים להן הצדקות. האם מודע, או על סף המודע, לא נוגעים בהם, לא מפשפשים בהם, לא חושפים אותם אל אור הבחינה התורנית. או היפך: האם לפחות משתדלים לבדוק אותם ללא משוא פנים, ללא מקח שוחד. האם מבקשים רחמים מן השמים שיתנו לנו כח לחשוף, על מנת שלא נכשל בטינא בלתי מודעת. האם מסכימים לעמוד בבושה ובהשפלה של גילוי בפני עצמו של השרטנות וסלטי הנגף שמתחת לפני המים, ובלבד שלא להכשל בהם ברגע הבלתי צפוי. ואם תאמר שיש פה מעגל קסמים: שהרי המפשפש וכוון את עצמו הוא באותו זמן ובאותה פטולה גם הנבון. אז אולי שיקולי הבוחן "נוגעים" בטינת הנבון? התשובה היא אין הכי נמי כדברי הרמח"ל. "ופשוט הוא שאפילו אם פקח האדם על עצמו אין בכחו לינצל...". שהרי "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו...". והרשע דבוק בצדיק באותו הגוף, וכל כוחו בהטעיה בנגיעות, בעירפול כנ"ל.



אבל כדי לזכות בהצלחה הזאת צריך לפחות את הנכונות בפעל לחזור ולפשפש ללא הרף עוד

ועוד, וכמאמר חכמינו: - "נח לו לאדם שלא נברא משנברא ועכשיו שנברא ימשמש...", היינו, נבראת – אם כן זאת מלאכתך, ללא הרף.

לכאורה זאת משמעות דברי חכמינו: - "לעולם יריג' אדם יצר הטוב על יצר הרע". אסור לתת מנוחה. שוב ושוב צריך לרדת לקרקעית ולחטט, ולא לתת לשום טיט להצטבר, ואז מובטח לנו "... ה' לא יעזבנו...". ביד הרשע הצופה יום יום להמיתנו.

כל אחד מאתנו, אברך כבחור, העוסק בלימוד התורה בעיון ובקיאות דיבוק חברים ופלפול תלמידים, אם היו מזניח את עבודת המידות ועסק היראה עלול לרדת מטה, עד לכפירה בעיקר ח"ו ועד בכלל.

אם אינו קובע לימוד בספר "חפץ חיים" לדעת הלכות לה"ר על בורים, מר ע"ב שלא ישב בניהם במחלקה ראשונה בחברת הצווארון הלבן והמכובד בראשות דואג האדמי, מחמת קצת לה"ר או מחלוקת לשם שמים תוך כדי דריכה על השמים.

אם ח"ו ספרי מינות נושרים מתחת למזרונ – מכשיר אייפון או סרט רח"ל, או "זמר יוני" – אלכבוס לועזי או רדיו לא פוסק מפיו או מאוזניו, (ומה עם מוזיקת דאנס ישיבתית???) אין לו ביטוח כלל. יון בקרי וכתוב – מתחיל ב' קטן, יורד מטה עד הו', עד שבסוף שוקע ב'טיט היון' ע"ן סופית מתחת לטינא ולכוץ.

הברייה היחידה היא לקחת את ה"נר ה' נשמת אדם" ולחפש בחורים ובסדקים ולא לתת לחמץ לתפוח, לא לתת לטינא להצטבר. "נר מצוה ותורה אור, ודרך חיים תוכחות מוסר".

אלפניק צעיר, המנסה גם הוא את כוחו לזכות לכתרה של תורה, ולא לאבד את כל שעות הלילה בשניה כדברי הרמב"ם. בהמשך נהג לצאת מביהמ"ד ולחזור אחר כמה דקות, לטפוח על כתיפם של אלו ולהזכירם, שעוד כמה שעות יגיע זמן ק"ש של שחרית וכה"חפץ חיים" בשעתו, שכיבה את אורות בית מדרשו שבראדיו.

אך עוד כוונה היתה בביקור זה. לראות גם מי לא נמצא. לפתוח לפעמים בטעות (או שלא) דלת של איזה חדר בפנימיה (פעם קראו לזה ק.ג.ב...) ולראות מי בכלל לא נמצא במתחם הישיבה. מי "גונב" את עצמו וגונב את הישיבה. וככללו של ר"א ב"ר שמעון שהישן בשעות הבוקר, אם הוא לא ת"ח או פועל, אז הוא גנב. (כ"מ פג.).

בלילה חרפי אחד כשראש הישיבה נכנס לביהמ"ד קרוב לשעה 2.00 בלילה אחרי חתונה, מצא את האולם כמעט ריק. מספר לומדים, וכמה שמנמנים על משנתם. אך בקצה בית המדרש ליד הדלת הוא רואה את יהודה, בחיר הישיבה, נשען בעמידה על בריח הדלת בתנוחה מאוד לא רגועה. יהודה זה הבחור החריף ביותר בישיבה, שנון ומתמיד, אציל המידות ויקר רוח עדיו לגאון. ראש הישיבה מתקרב, מטה את אזנו ושומע קול בכי, בכי אמיתי, יהודה ליה בוכה!

ראש הישיבה נכנס לחדרו תוך כדי שהוא מבקש מא' הבחורים, שיקרא אליו את ר' יהודה. אמאי קא כתיב? שואל ראש הישיבה – יש איזו סוגיה לא ברורה, שמא מתפלל אתה על חביריך התקועים בשידוכים? או שמא יש כאן דמעות המסמנות תחילת משבר חלילה? יהודה שהספיק לשטוף פניו טרם היכנסו, הישיר מבט נוקב לעבר רה"ו ואמר: כן יש לי קושיה עצומה שכואבת לי, ומטרידה את מנוחתו.

למדתי היום את המשנה בסנהדרין על דואג ואחיותופל שאין להם חלק לעולם הבא. למדתי גם על אלישע בן אבוייה שהיה חברו של ר' עקיבא ומארבעה שנכנסו לפרסד ויצא בסוף לתרבות רעה! ואני מתחיל לחשוב על עצמי, מה יהיה אתי בסוף? נכון שהיום אני מתמיד הישיבה חריף ובקי. אך מי יערוך לי שכך אמשיך?? וקולו השתנק בכי. וכי "אחר" לא היה מתמיד עצום ואף צדיק גדול שהגיע לדרגות של מעשה מרכב עד שנפל? דואג היה ראש הסנהדרין "אביר הרועים אשר לשאול". הקב"ה נתן לו המלצה וקרא לו "הגיבור בתורה". ואין לו חלק לעוה"ב בגלל קצת לשון הרע. גם במוחו של ביאליק היו כ-1000 דף בצעירותו ועוד אחד "מתיר ממזרים" שהעיד עליו מרן הרב שטיינמן שליט"א שאביו היה בא לישיבה כבריסק לקרוא לו לישון והיה מתחבא תחת הסטנדרים, כדי שיוכל להמשיך ללמוד!! ולבסוף נהיה "מתיר אסורים". אז מה יהיה איתי? מה שוה כל התורה שאני כ"כ מתמיד בה עכשיו, אם אין לי קצת ביטוח? מי יודע מה יהיה איתי להבא???

במטותא, שהראש ישיבה לא יפטר אותי בצ"ע, צריך תשובה! ענה על כך ראש הישיבה, שמואל לר' יהודה בגמ' חגיגה טו: במבט אוהב ב-3 מילים: שיננא, "טינא היתה בליבם". ור' יהודה השיננא נרגע.

מה התשובה כאן? רש"י מפ': טינא היתה בליבם "רשעים היו מימיהם". וצריך ביאור, אם אמנם אותם שנכשלו היו מזידים – מודעים לכפירתם לאורך כל הדרך, אז לשם מה חיכו כל כך הרבה זמן עד לרגע הכפירה בפועל? לשם מה השקיעו כל כך הרבה בלימוד התורה ובקיום המצוות, על כל דקדוקי דקדוקיהם, עד שהגיעו לדרגה כל כך גבוהה שכלל לא נתפשט אצלנו, ואחר כל זה לאבד את עולמם בשעה אחת, וכל זה בידעתי?!

אלא שמבכיו של רב יהודה – "אנן מה תהוי עלן" – נראה שהפחד הנורא שלו, ושצריך להיות גם הפחד שלנו, הוא מפני עצמו. וזה בהיותו דווקא בלתי מודעים לרע שבנו. שהרי אם גדולי העולם עלולים להכשל ולפול זמר יוני עד לכפירה בעיקר, אז באמת אנו מה תהוי עלן?! כיצד נעמוד על הרע שבנו, שאורב לנו על כל צעד ושעל, ואנו כלל לא מודעים לו?

שמואל עונה לבכי חרדתו של רב יהודה בשלוש מילים: - "טינא היתה בליבם". וזה תירוץ שמסאי את רבי יהודה ללא קושיה נוספת. א"כ צריך לנסות ולהבין, עד כמה שאפשר, את תרועה של שמואל.

"טינא" זה טיט – (רש"י בדניאל ב' פסוק מ"א). ואם אמנם נכון ש"רשעים מימיהם" של רש"י ב"חגיגה", אין הכוונה מזידים מודעים לזדונם כנ"ל, אז צריך לומר שרשעותם של

להצלחת התורם ובני משפחתו ולרפואת דינה בת אדל בתושח"י

הפחש הג"ל מתוך הספר הנורא "החיים תפקיד" – פרוש מעשי יעל ספר מסילת ישרים מהרב אורי זוהר שליט"א חבל על הזמן, הספר יעלה אתכם בסולם מהר יותר.

להערות ותגובות פקס מספר: 077-55-25-021 לציין עבור "עין בעין" לפרסום, תרומות והנצחות, יש לפנות לפקס הג"ל. [500 ש"ח ל-1,000 עותקים] יזכו התורמים לכל הברכות הכתובות בתורה.